

Taakomschrijving VIP

Dit document betreft een algemene taakomschrijving van het Validatie- en Innovatiepunt Asbest (VIP) welke duidelijkheid creëert in de rollen en de verantwoordelijkheden tussen het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), het RIVM en het VIP.

Opdracht structurele inrichting VIP

Het werken met asbest moet veilig gebeuren en de gezondheid en de veiligheid van de werknemer en de omgeving moet daarbij voorop staan. Binnen dat uitgangspunt heeft het VIP de taak om nieuwe of bestaande werkwijzen binnen het asbestveld onafhankelijk, deskundig, vlot en transparant te beoordelen, zodat deze snel landelijk toegepast kunnen worden en het loont om te innoveren.

In die context heeft de directie Gezond & Veilig Werken (G&VW) van het ministerie van SZW in 2020 aan het RIVM verzocht het VIP in te richten en te faciliteren.

In 2024 heeft het VIP van het ministerie van SZW de opdracht gekregen om zich naast veilige werkwijzen voor de professionele verwijdering van asbest ook op bewerking van asbesthoudende toepassingen en asbesthoudend afval (recycling) te richten. Het gaat hierbij om bewerkingen die volgens de regelgeving zijn toegestaan.

VIP

Taken

Het VIP adviseert de directie G&VW van het ministerie van SZW of een werkwijze als landelijk gevalideerd beschouwd kan worden.

Het VIP draagt zorg voor (her)beoordelingen van verzoeken tot landelijke validaties van veilige werkwijzen voor de:

1. verwijdering van asbesthoudende toepassingen;
2. bewerking van asbesthoudende toepassingen; en
3. bewerking van asbesthoudend afval (recycling).

Bij bewerking van asbesthoudende toepassingen en asbesthoudend afval (recycling) gaat het om bewerkingen die volgens de regelgeving zijn toegestaan.

Onafhankelijkheid

Het VIP komt op onafhankelijke wijze tot een advies: het beoordeelt verzoeken los van belangen bij de werkwijze die beoordeeld wordt. Het beoordelingsproces is transparant en adviezen zijn openbaar.

Er worden aan het VIP geen aanwijzingen gegeven die zien op:

- Het weerhouden van het VIP om een specifieke beoordeling uit te voeren.
- De wijze waarop het VIP een specifieke beoordeling verricht.
- De specifieke bevindingen en adviezen van het VIP aan G&VW.

Werkwijze

Het VIP brengt zijn advies uit, gericht aan de directeur G&VW. Het VIP maakt zijn advies in beginsel openbaar 6 weken na aanlevering van het advies aan de directeur G&VW of eerder, indien G&VW eerder tot een besluit over de nieuwe werkwijze is gekomen. De openbaarmaking geschiedt door plaatsing van het advies op de website van het VIP. Verlenging van deze termijn is op verzoek van G&VW eenmalig mogelijk voor de duur van maximaal 4 weken.

Het VIP legt zijn werkzaamheden vast in een protocol. Dit protocol bestaat –naast deze taakomschrijving- uit een procesbeschrijving en een beoordelingskader en wordt vastgesteld na afstemming met (taakomschrijving) of consultatie van (procesbeschrijving en beoordelingskader) de directie G&VW.

Omdat de werkzaamheden van het VIP gevolgen hebben voor de faciliterende activiteiten van het RIVM en voor de financiële middelen die het ministerie ter beschikking stelt voor het VIP, worden

nadere afspraken gemaakt over de plannings- en controlecyclus ten aanzien van de werkzaamheden van het VIP. Deze afspraken zijn er op gericht dat de werkzaamheden van het VIP, de facilitaire ondersteuning die het RIVM levert en de financiële middelen die het ministerie van SZW beschikbaar stelt, op elkaar zijn afgestemd.

Samenstelling

Het VIP is samengesteld uit een voorzitter en een vaste pool van experts op het gebied van werking en blootstelling. Met werking wordt bedoeld op de relevante aspecten van de onderliggende techniek, de werkinstructies en randvoorwaarden die nodig zijn voor het veilig gebruik. Het VIP wordt ondersteund door een secretariaat. Het RIVM en TNO maken een vast onderdeel uit van de vaste pool van experts van het VIP. De middelen voor deelname van TNO in het VIP komen niet uit het contract tussen SZW en RIVM, maar uit het Maatschappelijk Programma Arbeidsomstandigheden (MAPA) budget van TNO.

Daarbij geldt verder het volgende:

- De voorzitter en experts zijn onafhankelijk.
- Ieder lid van het VIP beoordelingsteam tekent per te beoordelen verzoek een schriftelijke onafhankelijkheidsverklaring.
- Opdrachtgevers, inventarisatiebedrijven, saneringsbedrijven en laboratoria kunnen geen leden zijn van het beoordelingsteam van het VIP, voor zover zij een relatie hebben met het asbestwerkveld. Dit geldt evenzeer voor vertegenwoordigers en koepels.
- Het VIP bezit dan wel beschikt over de noodzakelijke expertise en deskundigheid voor de uitvoering van de werkzaamheden. Indien nadere kennis nodig is op ad hoc basis, zorgt het VIP voor de nodige aanvullende specialistische kennis van geschikte kennisdragers.
- Toewijzing van experts en kennisdragers geschiedt door de voorzitter.
- De voorzitter en experts nemen deel in het VIP zonder last, d.w.z. zonder opdracht om een bepaald standpunt in te nemen.
- Indien een in het VIP in te zetten expert ten aanzien van een specifiek verzoek eerder betrokken is geweest bij het tot stand komen van dat verzoek (bijvoorbeeld door het uitvoeren van metingen) zal deze niet worden ingezet bij de beoordeling van dat voorliggende verzoek.

RIVM

De werkzaamheden van het VIP zijn functioneel en inhoudelijk gescheiden van de werkzaamheden van het RIVM.

Het RIVM kan aanwijzingen geven die betrekking hebben op de bedrijfsvoering van het VIP.

Taken

Het RIVM fungeert als faciliterende opdrachtnemer voor de bedrijfsvoering van het VIP en draagt zorg voor:

- Het secretariaat en projectmatige- en technische ondersteuning van het VIP (projectondersteuner, websitebeheer, (financiële) administratie, inkoop). Personen met dergelijke taken zijn in dienst van het RIVM.
- Experts vanuit het RIVM zelf voor het VIP beoordelingsteam.
- Het faciliteren van verdere personele invulling van het VIP, bestaande uit de voorzitter, experts en kennisdragers. Zij worden door het RIVM gefinancierd, uit de middelen die het RIVM als faciliterend opdrachtnemer van het ministerie van SZW heeft gekregen.
- Een goed, geordend en toegankelijk beheer van bescheiden, die het VIP ontvangt dan wel gebruikt bij de uitvoering van de werkzaamheden.
- Een website voor het VIP met daarin onder meer informatie over eisen voor en hulp bij het opstellen van verzoeken aan het VIP, processen en bemensing, in behandeling zijnde (ontvankelijke) verzoeken en mogelijkheden voor het elektronisch indienen van verzoeken en consultatie en andere voor belanghebbenden relevante informatie.
- Het faciliteren dat het VIP zijn verplichtingen op het gebied van onafhankelijkheid van commerciële belangen, geheimhouding, openbaarheid, privacy en omgang met bedrijfsvertrouwelijke informatie kan nakomen.

- Het offerteproces, jaarlijkse evaluatie en afstemming tussen SZW als opdrachtgever en het RIVM als opdrachtnemer.

SZW

Taken

De directie G&VW draagt, gedurende het operationeel zijn van het VIP, zorg voor:

- De beschikbaarheid van financiële middelen, tot een nader bepaald maximum dat in de begroting is vastgelegd.
- Betrokkenheid van de Nederlandse Arbeidsinspectie voor het uitvoeren van een onafhankelijke toets op handhaafbaarheid naar aanleiding van een VIP advies.
- De follow-up, zoals hieronder onder het kopje 'openbaarmaking' verder toegelicht, na ontvangst van de adviezen van het VIP.
- Het maken van nadere afspraken over de plannings- en controlecyclus ten aanzien van de werkwijze van het VIP.

De directie G&VW bepaalt aan de hand van het door VIP uitgebrachte advies en de door de Nederlandse Arbeidsinspectie uitgevoerde toets op handhaafbaarheid¹, of een werkwijze als landelijk gevalideerd kan worden beschouwd.

Er kunnen zich, bij de reactie van de directie G&VW op een door het VIP uitgebracht advies, meerdere situaties voordoen, waarvan de volgende het meest zullen voorkomen:

1. Een positief VIP advies wordt overgenomen; de directie G&VW informeert zowel het VIP als de initiatiefnemer/verzoeker daaromtrent schriftelijk. Er zal een follow-up plaatsvinden zoals hieronder onder het kopje 'openbaarmaking' toegelicht.
2. Een positief VIP advies wordt niet overgenomen; de directie G&VW informeert zowel het VIP als de initiatiefnemer/verzoeker daaromtrent. Er vindt geen vervolgactie door G&VW plaats.
3. Een negatief VIP advies wordt overgenomen; de directie G&VW informeert zowel het VIP als de initiatiefnemer/verzoeker daaromtrent schriftelijk. Er vindt geen vervolgactie door G&VW plaats.
4. Een negatief VIP advies wordt niet overgenomen. G&VW informeert zowel het VIP als de initiatiefnemer/verzoeker daaromtrent schriftelijk. Er zal een follow-up plaatsvinden zoals hieronder onder het kopje 'openbaarmaking' toegelicht.

Openbaarmaking

De follow-up van werkwijzen voor de verwijdering van asbesthoudende toepassingen zal in de praktijk doorgaans neerkomen op een opdracht aan Ascort als de beheerder van SMA-rt om tot opname van een goedgekeurde verwijderings-methode in SMA-rt over te gaan. Hiertoe is door de directie G&VW een convenant afgesloten met Ascort, de huidige beheerder van SMA-rt.

Werkwijzen die op deze wijze worden opgenomen in SMA-rt, zullen (verzameld) periodiek en achteraf in beginsel 2x per jaar in de Staatscourant worden gepubliceerd. Van de openstelling van VIP zal door de staatssecretaris ook mededeling worden gedaan in de Staatscourant. Werkwijzen voor de bewerking van asbesthoudende toepassingen of asbesthoudend afval worden niet in SMA-rt opgenomen, maar worden evenzeer (verzameld) periodiek en achteraf in beginsel 2x per jaar in de Staatscourant gepubliceerd waarbij naar de VIP-website wordt verwezen. Daarnaast zullen alle gevalideerde werkwijzen voor zowel het verwijderen als het bewerken van asbesthoudende toepassingen en asbesthoudend afval op de VIP-website worden gepubliceerd.

¹ De Nederlandse Arbeidsinspectie hanteert hiervoor de term 'Quick Scan Handhaving VIP-advies'.